

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 9000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

L Ē M U M S
Valmierā

2024.gada 28.novembrī

Nr.790
(protokols Nr.18, 87.§)

Par Valmieras novada pašvaldības Koku novērtēšanas komisijas 18.07.2024. lēmuma Nr.152 "Par koka ciršanu Austrumu ielā 34, Valmierā, Valmieras novadā" apstrīdēšanu

Adresāts (iesniedzējs)

[...], personas kods [...], adrese: [...]

Iesniedzēja prasījums

Valmieras novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) dome saņēma [...] 25.07.2024. iesniegumu (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/24/4784), kurā tiek apstrīdēts Pašvaldības Koku novērtēšanas komisijas (turpmāk – Komisija) 18.07.2024. lēmuma Nr.152 (protokols Nr.33, 7.§) (turpmāk – Lēmums) 2. punkts – *noteikt, ka par šī lēmuma 1.punktā minētā koka nociršanu saskaņā ar Noteikumu Nr.309 24.punktu aprēķinātie zaudējumi par dabas daudzveidības samazināšanu ir 286,85 EUR (divi simti astoņdesmit seši euro un 85 centi), kas iemaksājami Valmieras novada pašvaldības kontā AS "SEB Banka" UNLALV2X Nr.LV94UNLA0018000142255 vai jebkurā Pašvaldības norēķinu kontā.*

Iesniedzējs lūdz pārskatīt Lēmuma 2. punktu un pamatojoties uz Ministru kabineta 02.05.2012. noteikumu Nr.309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža" (turpmāk – Noteikumi Nr.309) 25.3.punktu un Komisijas nolikuma 4.10.1.punktu nenoteikt zaudējumu atlīdzību.

Procesa dalībnieku viedokļi un argumenti

Iesniedzējs apstrīd Lēmuma 2.punktu, ar kuru Komisija lēmusi noteikt, ka par Lēmuma 1.punktā minētā koka, parastās priedes Austrumu ielā 34, Valmierā, Valmieras novadā (turpmāk – Īpašums), ciršanu saskaņā ar Noteikumu Nr.309 24.punktu aprēķinātie zaudējumi par dabas daudzveidības samazināšanu ir 286,85 euro (divi simti astoņdesmit seši euro un 85 centi).

Iesniedzējs norāda, ka atbilstoši Noteikumu Nr.309 25.punktam, zaudējumu atlīdzība netiek noteikta cita starpā noteikumu 5.5.apakšpunktā minētajā gadījumā, ja koka bīstamība ir pamatota. Bez Pašvaldības atļaujas koku ciršanai ārpus meža atļauts cirst kokus, kuri apdraud infrastruktūras darbību, cilvēka veselību, dzīvību vai īpašumu, ja pirms darbu veikšanas ir notikusi situācijas fotofiksācija un informēta pašvaldība (Noteikumu Nr.309 5.5.apakšpunkts).

Iesniedzējs savā 10.07.2024. iesniegumā minējis koka nociršanas nepieciešamības iemeslus – koka lūstošie zari apdraud cilvēka veselību, iesniedzēja un kaimiņu (Austrumu ielas 32) īpašumu, (zari ir uzkrītuši automašīnām), koka saknes bojā bruģi un mājas pamatus, kas arī ir minēts Lēmuma

konstatējošajā daļā – ir redzamas svaigas salīdzinoši lielu zaru lūzuma vietas, koks ir tuvu zonām ar aktīvu kustību (gājēju celiņš uz ieeju Īpašumā, auto iebrauktuve Austrumu ielā 32), ir arī redzami iespējams koka sakņu izcilāti blakus esošā celiņa bruģakmeņi.

Faktu konstatējums un lēmuma pamatojums

Komisija saņēma Iesniedzēja 21.04.2023. iesniegumu (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.3.5.3/23/205), kurā lūgts izsniegt atļauju vienas parastās priedes (*Pinus sysvestris*) nociršanai Īpašumā sakarā ar to, ka koks apdraud cilvēka veselību, dzīvību un Īpašumu. Komisija, izskatot šo iesniegumu, 02.05.2023. pirmo reizi veica iesniegumā minētā koka apsekošanu dabā, tā uzmērīšanu, un novērtēšanu. Tā kā koka apkārtmērs 1,3 metru augstumā pārsniedza Noteikumu Nr.309 1.pielikumā minēto apkārtmēru, Komisija, pamatojoties uz Noteikumu 19.punktu, lūdza Dabas aizsardzības pārvaldi sniegt atzinumu par iesniegumā minēto koku.

Komisija saņēma Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas (turpmāk – Administrācija) 18.05.2023. atzinumu Nr.3.11.2/3211/2023-N (Pašvaldībā reģistrēts 20.05.2024. ar Nr.3.5.3/23/274), kurā norādīts, ka koka pārbaude dabā veikta 09.05.2023. Apsekošanas laikā konstatēts, ka Īpašumā nociršanai paredzēta viena parastā priede *Pinus sylvestris*, kuras apkārtmērs 1,3 m augstumā virs sakņu kakla ir 1,97 m. Koks aug tiešā ēku tuvumā un tam iepriekš ir veikta vairāku lielo zaru apzāģēšana. Uz koka stumbra redzams mehānisks bojājums, kas apaudzis ar reakcijas koksnī. Nav vērojamas citas pazīmes, kas liecinātu, ka kokam būtu samazinājusies augtspēja vai dzīvotspēja. Apsekošanas rezultātā netika konstatētas ar dabas aizsardzību regulējošajiem normatīvajiem aktiem noteiktas īpaši aizsargājamas dabas vērtības. Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Noteikumu Nr.309 19.punktu un Ministru kabineta 02.06.2009. noteikumu Nr.507 "Dabas aizsardzības pārvaldes nolikums" 3.11.apakšpunktu, Administrācija savas kompetences ietvaros sniedza atzinumu, ka no dabas aizsardzības viedokļa nav pamata pieprasījumā norādītās parastās priedes *Pinus sylvestris* nociršanai.

Ņemot vērā konstatētos faktus un iepriekš minēto, Komisija ar 30.05.2023. lēmumu Nr.168 (protokols Nr.22, 1.§) nolēma neatļaut nocirst vienu parasto priedi Īpašumā.

Komisija saņēma Iesniedzēja 10.07.2024. iesniegumu (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.3.5.3/24/368) ar lūgumu izsniegt atļauju vienas parastās priedes nociršanai Īpašumā sakarā ar to, ka koka lūstošie zari apdraud cilvēka veselību, Iesniedzēja un kaimiņu (Austrumu ielas 32) Īpašumu (zari ir uzkrituši automašīnām), koka saknes bojā bruģi un mājas pamatus.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.309 4.1. un 4.11.apakšpunktu attiecīgās zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam nepieciešama pašvaldības atļauja koku ciršanai ārpus meža, ja kokus cērt pilsētas un ciema teritorijā, un ja tie 1,3 m augstumā no sakņu kakla sasnieguši apkārtmēru atbilstoši šo noteikumu 1.pielikumam. Ievērojot minēto, Iesniedzējiem bija nepieciešama Pašvaldības atļauja koku ciršanai.

Izskatot jautājumu par koku ciršanu, Komisija ir konstatējusi, ka:

1. Nekustamais Īpašums atrodas pilsētā – Valmierā, Valmieras novadā;
2. Komisija 18.07.2024. veica 10.07.2024. iesniegumā pieteiktā koka apsekošanu dabā, tā novērtēšanu;
3. Apsekošanas laikā tika konstatēts, ka Iesniedzējs lūdz nocirst to pašu koku, par kuru tika pieņemts Komisijas 30.05.2023. lēmums Nr.168 (protokols Nr.22, 1.§);
4. Koka stāvoklis nav būtiski mainījies. Ir redzamas dažas jaunas lūzušu zaru vietas, bet koks arvien ir vitāls, tāpēc Administrācijas atkārtots atzinums netiek pieprasīts;
5. Ņemot vērā, ka ir redzamas svaigas salīdzinoši lielu zaru lūzuma vietas, koks ir tuvu zonām ar aktīvu kustību (gājēju celiņš uz ieeju Austrumu ielā 34, auto iebrauktuve Austrumu ielā 32), ir arī redzami iespējams koka sakņu izcilāti blakus esošā celiņa bruģakmeņi, Komisijas ieskatā ir pieļaujama priedes nociršana saskaņā ar Noteikumu Nr.309 23.punkta prasībām, kas nosaka, ka zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam jāatlīdzina zaudējumi par dabas daudzveidības samazināšanu saistībā ar koku ciršanu pilsētas vai ciema teritorijā;
6. Zaudējumu aprēķins par minētā koka ciršanu tiek noteikts saskaņā ar minēto noteikumu 24.punkta prasībām:
Parastā priede (*Pinus sylvestris*), $d = 0,63$ cm;

- koka diametra koeficients – dabā uzmērīts koka caurmērs 1,3 m augstumā no sakņu kakla (cm), dalīts ar 0,702804; koeficients KD = 63 : 0,702804 = 89,64
- koka sugas koeficients – parastā priede, koeficients KS = 2
- koka nociršanas iemesla koeficients – cits iemesls, koeficients KI = 1
- apdzīvotas vietas koeficients – pārējās republikas pilsētas, koeficients KA = 2
- koka atrašanās vietas koeficients – pārējā pilsētas daļa, koeficients KA = 0,8
- vietējās pašvaldības saistošajos noteikumos par koku ciršanu ārpus meža noteiktais koeficients – ainaviski, dendroloģiski vai ekoloģiski nozīmīgs koks, koeficients PK = 1.

Zaudējumu atlīdzība = KD x KS x KI x KA x Kv x PK = 89,64 x 2 x 1 x 2 x 0,8 x 1 = 286,85 EUR

Noteikumu Nr.309 5.punkts nosaka gadījumus, kad šo noteikumu 4.punktā minētajās teritorijās, izņemot šo noteikumu 4.11.apakšpunktā minēto gadījumu, bez pašvaldības atļaujas koku ciršanai ārpus meža kokus atļauts cirst. Iesniedzējs norāda, ka atbilstoši Noteikumu Nr.309 25.punktam, zaudējumu atlīdzība netiek noteikta cita starpā noteikumu 5.5.apakšpunktā minētajā gadījumā, ja koka bīstamība ir pamatota. Tā kā ciršanai pieteiktais koks atbilst 4.11.apakšpunktā minētajam gadījumam, uz šo situāciju nav attiecināms ne Noteikumu Nr.309 5.5.apakšpunkts, ne 25.punkts daļā, kas nosaka, ka zaudējumu atlīdzība netiek noteikta šo noteikumu 5.5.apakšpunktā minētajā gadījumā, ja koka bīstamība ir pamatota.

Noteikumu Nr.309 25.punkts nosaka, ka zaudējumu atlīdzība netiek noteikta cita starpā cērtot koku, kuru pašvaldība atzinusi par bīstamu, taču Lēmumā šāds atzinums nav iekļauts.

Noteikumu Nr.309 6.punkts arī netieši definē, kāds ir koks, kas apdraud infrastruktūras darbību, cilvēka veselību, dzīvību vai īpašumu. Noteikumu 6.punkts cita starpā paredz – šo noteikumu 5.5.apakšpunktā minētajā gadījumā nocērtamo koku fotografē vismaz no trijiem skatu punktiem tā, lai būtu skaidri redzamas drošību ietekmējošās koka daļas (paceltas saknes, sašķelts, aizlūzis vai nolūzis stumbrs). Lēmumā nav arī norāžu, ka ciršanai paredzētajai priedei būtu kādas no minētajām drošību ietekmējošām daļām.

Tā kā Lēmuma konstatējošā daļā nav norāžu par bojājumiem mājas pamatiem, savukārt bruģēts celiņš nav inženierkomunikācija, Iesniedzējs ar 30.07.2024. vēstuli Nr.4.1.8.3/24/4868 aicināts iesniegt papildinformāciju, kas pamato bojājumus ēkai, proti, sertificēta būveksperta slēdzienu.

Saskaņā ar Komisijas nolikuma 2.1. un 2.2.punktu Komisijas darbības mērķis ir nodrošināt Valmieras novada ārpus meža augošo koku aizsardzību un veicināt Valmieras novada ainavas veidošanu, atbilstoši vides kvalitātes un dabas aizsardzības noteikumu prasībām un novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem. Komisijas uzdevums ir izvērtēt Pašvaldībā saņemtos fizisko un juridisko personu iesniegumus par koku (izņemot augļu koku) ciršanu ārpus meža Valmieras novadā un vainagu sakopšanas (apzāģēšanas) nepieciešamību Valmierā un savlaicīgi, vispusīgi un objektīvi, atbilstoši normatīvo aktu prasībām izvērtējot, pieņemt motivētu lēmumu.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.309 13.punktu Komisija izvērtē koka ciršanas atbilstību normatīvajiem aktiem par sugu un biotopu aizsardzību un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, kā arī koku ainavisko, dendroloģisko un ekoloģisko nozīmīgumu, koku nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanā un antropogēnās negatīvās ietekmes samazināšanā uz virszemes ūdensobjektiem un koku atbilstību ēku ekspluatācijas un cilvēku dzīves vietas un drošības apstākļiem un pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu koku ciršanai ārpus meža vai par atteikumu izsniegt atļauju.

Noteikumu Nr.309 23.punkts noteic, ka zemes īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam jāatlīdzina zaudējumi par dabas daudzveidības samazināšanu saistībā ar koku ciršanu pilsētas un ciema teritorijā. Zaudējumu atlīdzība tiek aprēķināta kā noteiktu koeficientu reizinājums, un šajā formulā tiek ņemts vērā gan nocērtamā koka diametrs, gan koka suga un atrašanās vieta, gan nociršanas iemesls (noteikumu 3.pielikums). Savukārt zaudējumu atlīdzība par koka nociršanu nav maksājama, ja atļauts nocirst nokaltušu vai bīstamu koku vai arī koka nociršana nepieciešama īpaši aizsargājamas sugas dzīvotnes vai īpaši aizsargājama biotopa uzturēšanai vai atjaunošanai vai dabas pieminekļu uzturēšanai vai atjaunošanai (noteikumu 25.punkts).

Ar šādu tiesisko regulējumu Latvijā ir izveidota sistēma, kas noteiktos gadījumos prasa atlīdzināt ar koka nociršanu dabas daudzveidībai nodarīto kaitējumu (skatīt *Augstākās tiesas 22.02.2023. lēmumu Nr. SKA-453/2023 (680057922)*).

Pašvaldības domes komiteju apvienotajā sēdē 22.08.2024, Iesniedzējam piedaloties, tika skatīts jautājums par Pašvaldības komisijas Lēmuma apstrīdēšanu. Tā kā Iesniedzējs skaidroja, ka tik īsā termiņā nav varējis sagatavot papildinformāciju, kas pamato bojājumus ēkai, proti, sertificēta būveksperta slēdzienu, jautājums tika atlikts, uzdodot Komisijai atkārtoti izskatīt jautājumu par vienas priedes ciršanu Austrumu ielā 34, Valmierā, Valmieras novadā, pieaicinot Valmieras novada Nekustamā īpašuma apsaimniekošanas pārvaldes būvinženieri, kā arī saņemot SIA "Valmieras ūdens" atzinumu par koka ietekmi uz tam blakus esošo ūdensvadu.

Komisija ar 12.09.2024. iesniegumu Nr.3.5.3/24/498 lūdza SIA "Valmieras ūdens" sniegt atzinumu par priedes Austrumu ielā 34, Valmierā, Valmieras novadā, ietekmi uz tai blakus esošo ūdensvadu. 08.11.2024. saņemts SIA "Valmieras ūdens" atzinums Nr.1-7/430 (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.3.5.3/24/649), ar kuru SIA "Valmieras ūdens" apliecina, ka neiebilst koka (parastās priedes – *Pinus sylvestris*) nociršanai Austrumu ielā 34, Valmierā un norāda, ka jebkurš koks, kurš aug uz ūdensvada vai kanalizācijas sistēmām, rada potenciālu risku bojāt šīs komunikācijas.

Valmieras novada Nekustamā īpašuma apsaimniekošanas pārvaldes būvinženieris sniedzis viedokli, ka apsekojot objektu un koku netika konstatēta tāda veida bīstamība, uz kuru attiecināms Noteikumu Nr.309 5.5.apakšpunkts. Var piekrist SIA "Valmieras ūdens" minētajam, ka jebkurš koks potenciāli rada risku tiešā tuvumā esošām inženierkomunikācijām, tomēr nav novērotas tādas pazīmes vai saņemts nepārprotams apliecinājums, ka konkrētais koks rada tūlītēju un pierādītu esošās infrastruktūras darbības apdraudējumu.

Ņemot vērā, ka Pašvaldība no lietas materiāliem nav guvusi apstiprinājumu, ka koks – parastā priede (*Pinus sylvestris*) rada tādu apdraudējumu, kas prasītu nekavējošo koka nociršanu un arī Iesniedzēja norādītie argumenti/pierādījumi nav pietiekami, lai šo koku atzītu par bīstamu Noteikumu Nr.309 izpratnē, tad Pašvaldībai nav tiesisks pamats Iesniedzējam piemērot atbrīvojumu no zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma.

Lēmums

Ņemot vērā iepriekš minēto un, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 81.panta otrās daļas 1.punktu, Valmieras novada pašvaldības 28.03.2024. saistošo noteikumu Nr.121 "Par koku ciršanu ārpus meža Valmieras novadā" 22.punktu, Pašvaldības domes komiteju apvienotās sēdes 22.08.2024. atzinumu,

Pašvaldības dome, balsojot: ar 11 balsīm "Par" (Andrejs Gluhovs, Andris Klepers, Guna Ķibere, Guntars Štrombergs, Guntis Gladkins, Jānis Baiks, Jānis Dainis, Jānis Olmanis, Jānis Upenieks, Mareks Bērziņš, Toms Upners), "Pret" – nav, "Atturas" – 6 (Edgars Grandāns, Edvīns Straume, Kaspars Kļaviņš, Marika Grūsle, Uldis Jansons, Vugars Ecmanis), nolemj:

atstāt Valmieras novada pašvaldības Koku novērtēšanas komisijas 18.07.2024. lēmumu Nr.152 (protokols Nr.33, 7.§) negrozītu.

Piemērotās tiesību normas

1. Ministru kabineta 02.05.2012. noteikumu Nr.309 "Noteikumi par koku ciršanu ārpus meža" 4.1., 4.11.apakšpunkts un 13.punkts;
2. Valmieras novada pašvaldības 28.03.2024. saistošo noteikumu Nr.121 "Par koku ciršanu ārpus meža Valmieras novadā" 22.punkts;
3. Valmieras novada pašvaldības Koku novērtēšanas komisijas nolikuma, kas apstiprināts ar Valmieras novada pašvaldības domes 28.10.2021. lēmumu Nr.460 (protokols Nr.14, 28.§) "Par Valmieras novada pašvaldības Koku novērtēšanas komisijas un nolikuma apstiprināšanu" 2.1. un 2.2.punkts;
4. Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmā daļa, 76.panta pirmā daļa; 80.panta pirmā daļa; 81.panta pirmā daļa un otrās daļas 1.punkts.

Izvērtētā dokumentācija

1. Iesniedzēja 21.04.2023. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.3.5.3/23/205) ar pielikumu uz 2 lappusēm;
2. Dabas aizsardzības pārvaldes Vidzemes reģionālās administrācijas 18.05.2023. atzinums Nr.3.11.2/3211/2023-N (Pašvaldībā reģistrēts 20.05.2024. ar Nr.3.5.3/23/274) uz 1 lappuses;
3. Komisijas 30.05.2023. lēmums Nr.168 (protokols Nr.22, 1.§) uz 2 lappusēm;
4. Iesniedzēja 10.07.2024. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.3.5.3/24/368) ar pielikumu uz 2 lappusēm;
5. Komisijas 18.07.2024. lēmums Nr.152 (protokols Nr.33, 7.§) uz 2 lappusēm;
6. Iesniedzēja 25.07.2024. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/24/4784) uz 1 lappuses;
7. Pašvaldības 30.07.2024. vēstule Nr.4.1.8.3/24/4868 uz 1 lappuses;
8. SIA "Valmieras ūdens" atzinums Nr.1-7/430 (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.3.5.3/24/649) uz 1 lappuses;
9. Pašvaldības 25.11.2024. vēstule Nr.4.1.8.3/24/7333 uz 1 lappuses.

Lēmums stājas spēkā ar tā paziņošanas brīdi. Atbilstoši Paziņošanas likuma 9.panta otrajai daļai dokuments, kas sūtīts pa elektronisko pastu, uzskatāms par paziņotu otrajā darba dienā pēc tā nosūtīšanas.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 79.panta pirmo daļu, 188.panta pirmo daļu un 189.panta pirmo daļu šo lēmumu administratīvā akta adresāts var pārsūdzēt viena mēneša laikā Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc pieteicēja adreses (juridiskā persona – pēc juridiskās adreses).

Domes priekšsēdētājs

(personiskais paraksts)

Jānis Baiks